

Herstel van het vertrouwen in de financiële sector is niet wenselijk

De ING-top. Links de voorzitter van de Raad van Commissarissen, Jeroen van der Veer. Naast hem bestuursvoorzitter Ralph Hamers. Een beetje wantrouwen in deze heren is goed. Anders is het wachten op het volgende salarisschandaal. | beeld anp

20 maart 2018, 03:00

Carien de Jager • promovendus Rijksuniversiteit Groningen (Vakgroep Privaatrecht en Notarieel Recht) en verbonden aan het Groningen Centre for European Financial Services Law

Het herstel van vertrouwen in de financiële sector klinkt nobel, maar is niet wenselijk.

Het voorstel om ING-topman Ralph Hamers een loonsverhoging van 50 procent tot maar liefst 3 miljoen euro te geven is onder maatschappelijke en dreigende politieke druk ingetrokken. Door dergelijke incidenten laait de verontwaardiging en het wantrouwen richting financiële instellingen weer even op. Verontwaardiging die er door de financiële crisis in 2008 al was. Het zal ook nu weer wegebden. Vertrouwen is wat dat betreft net als schone lucht. Wij leven in een omgeving van vertrouwen zoals wij leven in een omgeving met schone lucht. Wanneer wij het benauwd krijgen en de lucht vervuild is, merken wij pas dat wij lucht inademen. Zo is het ook met vertrouwen. We zijn ons er pas bewust van wanneer het onder druk komt te staan of niet meer aanwezig is. Dat laatste gebeurt bij een financiële crisis of een nieuwsbericht over een salaris dat net zo top moet zijn als de topman.

herstel van vertrouwen

Sinds de financiële crisis in 2008 staat het herstel van consumentenvertrouwen in de financiële sector in de belangstelling. Er worden talloze Europese en nationale wetten gemaakt en ook de regering spreekt in haar motto over 'Vertrouwen in de toekomst'. De onuitgesproken gedachte hierachter lijkt te zijn: weinig vertrouwen is slecht, vertrouwen is goed en veel vertrouwen is nog beter. Er wordt zomaar aangenomen dat vertrouwen evenals goede wijn geen krans behoeft. Maar, het is juist van belang dat vertrouwen in de financiële sector niet wordt hersteld. Vertrouwen met een vleugje wantrouwen is namelijk veel passender. Een realistische mate van vertrouwen dus. Op de financiële markten zijn er namelijk zogeheten perverse prikkels aanwezig: 'beloningen' voor onwenselijk gedrag.

vangnetten

Een van de perverse prikkels is, dat risicovol en opportunistisch gedrag lonend zijn voor een financiële instelling en haar medewerkers. Als een risico voor de bank verkeerd uitpakt, zijn er namelijk allerlei vangnetten: aandeelhouders als het een beursgenoteerd bedrijf is of de belastingbetaler wanneer het een zogeheten too-big-to-fail bank betreft die niet failliet mag gaan.

Aan de andere kant volgt wel een beloning voor de financiële instelling als een risico goed uitpakt. Kortom, de mensen die de risico's nemen, zijn niet de mensen die de risico's dragen, terwijl zij successen wel voor hun rekening nemen, of beter geformuleerd: op hun rekening laten storten. De voorgestelde loonsverhoging van de ING-topman is hier een zeer recent voorbeeld van.

Ten tweede wordt in de financiële sector complexiteit en ondoorzichtigheid beloond. Ingewikkelde financiële producten maken het voor consumenten namelijk lastig om producten of aanbieders met elkaar te vergelijken en bijvoorbeeld te ontdekken dat de kosten die zij moeten betalen wel erg hoog zijn. In de jaren voorafgaand aan de financiële crisis hebben diverse mensen hun spaargeld toevertrouwd aan de heer Madoff. Doordat deze Amerikaanse zakenman er met dit spaargeld vandoor ging, verloren zij het vertrouwen in hem. Moet dit vertrouwen zo spoedig mogelijk hersteld worden? Het antwoord ligt voor de hand: nee, er was juist te veel vertrouwen geschonken. Sterker nog, juist de mensen die vertrouwen hadden in de financiële sector, belegden hun geld en hebben daardoor de meeste financiële problemen wegens tegenvallende opbrengsten en hoge restschulden.

Herstellen van vertrouwen in de financiële sector klinkt nobel, maar is dus niet wenselijk. De voorgestelde loonsverhoging van de ING-topman toont aan dat perverse prikkels in de financiële sector nog steeds bestaan. Het is daarom verbazingwekkend dat de overheid er alles aan doet om het vertrouwen van consumenten in de financiële sector te herstellen. Het is door de perverse prikkels namelijk wachten op het volgende financiële schandaal. Daarom is een realistische mate van vertrouwen in de financiële sector, met een vleugje wantrouwen, een recept dat veel gezonder, smakelijker en langer houdbaar is voor consumenten.

De auteur promoveert binnenkort op een proefschrift over het beschermen van beleggers door middel van informatie.

Copyright © 2018 Nederlands Dagblad, gerealiseerd door [Liones](#)